

voortgezet onderwijs

De Nationale Gymnasiumdag

Donderdag 26 maart 2020

Over de conferentie

De Nationale Gymnasiumdag

*Voor iedereen in de zelfstandige
Gymnasia en de gymnasiumafdelingen
binnen de scholengemeenschappen!*

Ook dit jaar is er weer de Nationale Gymnasiumdag. Een dag waarop docenten en schoolleiders van de zelfstandige gymnasia en van de scholengemeenschappen met een gymnasiumafdeling elkaar kunnen ontmoeten. Om na te denken over onderwijskundige kwesties, over hoe wij onderwijs maken waarmee we het beste, het 'gymnasiale' uit onze leerlingen halen. Waar we onderzoeken hoe we hun talenten en capaciteiten het best kunnen laten ontplooiën, hoe we ze intellectueel uitdagen en creatief, kritisch en flexibel kunnen laten nadenken. Maar er is deze dag ook ruimte om na te denken over de mate waarin ons onderwijs waardengedreven is, waarbij naast het overdragen van kennis ook aandacht is voor het welbevinden van leerlingen en waarden als empathie, verantwoordelijkheid, integriteit en authenticiteit.

Gezien het aantal classici dat zich ieder jaar aanmeldt, hebben we ook dit jaar weer een aantal specifiek op hen gerichte workshops in het programma opgenomen. De keynote wordt dit jaar verzorgd door Frank Koerselman, emeritus hoogleraar psychiatrie en psychotherapie. Verder is er speciaal voor leidinggevenden een workshop over schoolontwikkeling en het leiding geven aan verandering.

Kortom, de Nationale Gymnasiumdag is ook nu weer een dag om ideeën op te doen, om eigen opvattingen en overtuigingen te verdiepen of te herzien, om collega's van andere scholen te ontmoeten die het gymnasiale onderwijs een warm hart toedragen. De thema's op zo'n dag zijn niet anders dan op conferenties voor bijvoorbeeld havo of atheneum; het verschil zit hem in de deelnemers – u en uw collega's, docenten en leidinggevenden – en de leerlingen waaraan u lesgeeft.

Otto de Loor en Jannet Maréchal-van Dijken
Netwerk Onderwijsadviseurs

9.00 – 9.30U INLOOP

9.30U – 10.00U OPENING EN INLEIDING

door Drs. Otto de Loor

Waartoe leren onze leerlingen?

De match tussen zinvol en betekenisvol onderwijs.

10.15 – 11.30 UUR RONDE 1

1.1 Woordenschatgraven Woorden opzoeken of lézen?

Michael Buijck - docent klassieke talen aan het Carolus Clusius College - Zwolle

Inhoud

Gymnasiumleerlingen leren vreemde talen: Latijn, Grieks, grammaticaans en proefvertaliaans. Onderbouwleergangen en bovenbouwbundels bevatten annotaties en lijsten om woorden te leren en op te zoeken. Zonder woordkennis kan een tekst immers niet gelezen, begrepen, laat staan vertaald worden. Maar waarbij helpen die lijsten precies?

Doel

In deze workshop worden verschillende manieren om te werken met woordenschat gepresenteerd. Wat doe je voor, tijdens en na de lectuur? Welke woorden leer je op welke manier? Hoe kun je humor, visuele stimuli, ezelsbruggetjes inzetten? Welke samenhang is er tussen woorden en hoe kan inzicht in woordvorming de leerling helpen bij zijn studie? Een tekst smaakt beter als je de Latijnse woorden meer aandacht geeft en Nederlandse betekenissen minder.

1.2 Wat toetsen we nog wél summatief?

Masja Mesie - trainer aangesloten bij het Netwerk Onderwijsadviseurs

Inhoud

De roep om in het onderwijs meer te focussen op het leerproces dan op de resultaten wordt steeds sterker. Hoog tijd om de toetsen die we meenemen bij beslissingen over leerlingen kritisch onder de loep te nemen. Sluiten deze summatieve toetsen aan bij de leerdoelen die we beogen? Wat willen we met de uitkomsten aantonen en volstaan de huidige toets(vorm) en?

Doel

In deze workshop gaan we in op bovenstaande vragen en bieden we handvatten voor het gesprek binnen de school/de sectie.

1.3 Vanuit nieuwsgierigheid ruimte geven aan verschillen

Johan Keijzer - trainer aangesloten bij het Netwerk Onderwijsadviseurs

Inhoud

In deze workshop benaderen we het aspect differentiëren in de les vanuit het begrip nieuwsgierigheid. We maken daarbij het onderscheid tussen cognitieve en affectieve nieuwsgierigheid. Tijdens een gedifferentieerde aanpak ervaar je hoe je de gymnasiumleerlingen vanuit hun eigen nieuwsgierigheid aan het stuur van zijn /haar eigen leren krijgt en houdt.

Doel

Naast nieuwe ideeën hoe je bestaande thema's en onderwerpen anders kunt aanpakken, krijg je praktische handreikingen om direct in je lessen toe te passen.

1.4 Schoolontwikkeling met je team

Lambrecht Spijkerboer en Jannet Maréchal-van Dijken - trainers, aangesloten bij het Netwerk Onderwijsadviseurs

Inhoud

In deze workshop bieden we handvatten om schoolontwikkeling met je team in beweging te krijgen. Dat doen we aan de hand van het simulatiespel School in Beweging. Daarbij worden ingrediënten voor veranderingen in de school tegen het licht worden gehouden en ontdekken we wat succesfactoren zijn om je team in beweging te krijgen (type activiteit, timing, groepssamenstelling, e.d). Met een aantal eenvoudige theorieën worden de te maken keuzes onderbouwd.

Doel

U verlaat de workshop met praktische ingrediënten voor schoolontwikkeling op uw eigen locatie. Hoe gaat u met Ingrid Ingewikkeld en Frouke Ferm om?

11.30 – 12.15 UUR KEYNOTE ELITAIR?

Frank Koerselman - Emeritus hoogleraar psychiatrie en psychotherapie. Recente publicaties: 'Wie wij zijn' (4e druk 2019) en 'Ontvadering' (2020)

Kritiek op het Gymnasium is niet nieuw. Twijfel aan het directe economisch nut ervan is een gangbaar thema. Daardoor is het verdedigen van de humaniora ook een vertrouwd stramen. Lastiger is de moderne onvrede met alles wat naar 'elitair' zweemt. Onvermijdelijk is het Gymnasium nu eenmaal een elitaire vorm van onderwijs, omdat het hoge eisen stelt. Wanneer elitair dan gelijk staat aan zelfgenoegzaam, is er inderdaad wel reden voor elite-schaamte. Wanneer het voorrecht zulk onderwijs te kunnen volgen daarentegen gepaard gaat met een navenant plichtsbesef - met een bewustzijn van 'noblesse oblige' - kan de gymnasiast zulke kritiek gepast pareren.

12.15 – 13.15 LUNCH

13.15 – 14.30 UUR RONDE 2

2.1 Fouten maken mag! Of niet? Leren fouten maken

Eveline den Boogert – coach, trainer

Inhoud

De huidige maatschappij vergt veel van onze scholieren. Om iets te bereiken wordt je beoordeeld op je resultaten. Kinderen nemen het zekere voor het onzekere. Hoe effectief is die focus op het eindresultaat? Uit onderzoeken blijkt dat mensen die zich tot doel hebben gesteld een goede prestatie te leveren,

sneller gestresst zijn en faalangst hebben.

Als het resultaat als zodanig losgelaten wordt en het proces prioriteit krijgt ontstaat er ruimte om te experimenteren, creatief te zijn. Kijken waar het misgaat en fouten erkennen om daarvan vervolgens ook weer te kunnen leren.

Doel

In deze workshop onderzoeken we hoe leerlingen hun volle potentieel kunnen benutten, waarbij ze fouten niet louter als een faalervaring bestempelen, maar juist als een leerervaring. Hoe ze van een fixed mindset naar een growth mindset kunnen komen.

2.2 Formatief werken in de gymnasiumklas: meer dan een hype Mariëken Pronk en Clasine van Dorst - trainer aangesloten bij het Netwerk Onderwijsadviseurs en de Talengroep

Inhoud

Op veel scholen vindt een verschuiving plaats van 'leren voor een toets' naar 'leren voor het leven'. Met nog maar een paar toetsen per jaar wordt de vraag 'wat doe je in de tussentijd' relevant? Of leren gymnasiumleerlingen uit zichzelf?

Doel

Tijdens deze workshop verkennen we de kansen van formatief werken in een gymnasiumklas. We gaan in op het formuleren van duidelijke leerdoelen. Welke werkvormen zijn vervolgens geschikt om de voortgang in beeld te krijgen en de gymnasiumleerling (nog) meer verantwoordelijkheid voor én inzicht in zijn voortgang te geven.

2.3 Zet ze aan het denken!

Kitty van Dijck - trainer aangesloten bij het Netwerk Onderwijsadviseurs

Inhoud

Het uitgangspunt van deze workshop is de vernieuwde taxonomie van Bloom. Voor veel docenten blijft het droge theorie waarbij het niet makkelijk is om er iets mee te doen in de les. In deze workshop ervaart u hoe de vernieuwde Bloom een verrassende opstap kan zijn naar hoger orde denken met uw leerlingen.

Doel

Theorie en praktijk worden met elkaar verbonden zonder dat het veel extra voorbereidingstijd vraagt.

2.4 Mercy's blessings

Hoe je (wereld)burgerschap kunt vormgeven op uitdagende wijze

Valentina Devid - trainer aangesloten bij het Netwerk Onderwijsadviseurs

Inhoud

Tijdens deze workshop maakt u kennis met een internationaal gerenommeerd filmproject: "Mercy's blessings". "Mercy's blessings" heeft 12 internationale filmprijzen gewonnen en wordt in 40 landen gebruikt om met jongeren de dialoog aan te gaan over mensenrechten, wereldburgerschap, educatie en gendergelijkheid. Jongeren worden uitgedaagd tot kritische reflectie en het bepalen en formuleren van hun waarden.

Doel

Tijdens de workshop ziet u een film van 30 minuten, waarna u concrete tips en aanbevelingen krijgt voor het uitvoeren van het project bij u op school. U krijgt naast de film concrete tips en aanbevelingen voor het uitvoeren van het project op uw school.

2.5 INTERVISIE

Een gouden standaard

Dustin Dijkstra - trainer aangesloten bij het Netwerk Onderwijsadviseurs

Inhoud

Gedurende ronde 2, is het mogelijk om in een kleine groep (van maximaal 5 personen) intervisie te doen over: "Een gouden standaard voor de gymnasiumopleiding" (verscheen in 2014). Het rapport gaat over de voorwaarden waaraan een goede gymnasiumopleiding voldoet. Wat is het gymnasium dan meer dan

atheneum met Grieks en Latijn?

'Gymnasia streven naar integratie van klassieke vorming in het gehele curriculum en stellen alle vakken in dienst van een brede intellectuele vorming.' 'Docenten hanteren in alle leerjaren werkvormen die aansluiten bij leerbehoeften, differentiëren, maken gebruik van moderne technieken en ontwerpen toetsen met hogere denkniveaus.'

Door middel van intervisie bekijken we een aantal van dergelijke passages en bespreken welke consequenties de Gouden Standaard voor je eigen school en voor je eigen les hebben.

STEL UW VRAAG

Otto de Loor - trainer aangesloten bij het Netwerk Onderwijsadviseurs

Gedurende de tweede ronde is het mogelijk om in een kleine groep of als individu een vraag te bespreken over een onderwijskundige kwestie in uw school of met betrekking tot schoolontwikkeling onder begeleiding van een trainer van het Netwerk Onderwijsadviseurs.

14.45 – 16.00 UUR RONDE 3

3.1 'Levend Latijn' op het Cygnus Gymnasium

Ursula Milo - docent klassieke talen aan het Cygnus Gymnasium.

Inhoud

Op het Cygnus Gymnasium in Amsterdam wordt inmiddels voor het zesde jaar enthousiast gewerkt met de methode Lingua Latina Per Se Illustrata. In dit Latijnse le(e)sboek worden nieuwe woorden en grammatica begrepen vanuit de context, de afbeeldingen en de Latijnse uitleg in de kantlijn. Daarnaast wordt gesproken Latijn als middel ingezet om leerlingen vocabulaire en grammaticaregels te laten verwerven. In deze workshop krijgt u voorbeelden te zien van moderne taalverwervingstechnieken die we de afgelopen jaren hebben leren toepassen, zoals TPR (Total Physical Response), Storylistening, Extensive Reading en Embedded Reading. Deze technieken staan los van de lesmethode en zijn derhalve voor iedere taaldocent interessant. Het is beter als je Latijnse woorden meer aandacht geeft en Nederlandse betekenissen minder.

3.2 Persoonlijk leiderschap werkt!

Marije Schoeber - trainer luisteren bij Connessence, docent aan het Gemeentelijk Gymnasium Hilversum.

Inhoud

Wat is persoonlijk leiderschap voor jou? Dat is de centrale vraag voor elke leerling en docent op het Gemeentelijk Gymnasium in Hilversum. Wat is jouw bijdrage aan het grotere geheel, zodat de school of de klas het beste functioneert?

Vanuit diep beleefd docentschap en coördinator van leiderschapsprogramma's geeft Marije inzicht in hoe je als schoolleider en/of docent dit persoonlijk leiderschap in je eigen school vorm zou kunnen geven. Door korte oefeningen zal je kunnen zien wat dit aan ervaringen oplevert, voor jezelf als docent, en ook voor de leerlingen.

3.3 Metacognitie vaardigheden aanleren op het gymnasium, is dat wel nodig?

Jannet Maréchal – trainer aangesloten bij het Netwerk Onderwijsadviseurs

Inhoud

We laten leerlingen relatief weinig nadenken over hun aanpak en over zelfregulatie. De interactie tussen docent en leerlingen bestaat veelal uit het overdragen van de inhoud en het bespreken van resultaten. Kijkend naar wat leerlingen later nodig hebben, zijn juist executieve vaardigheden nodig, met metacognitieve vaardigheden als onderdeel hiervan. Maar is het aanleren van deze vaardigheden wel nodig bij gymnasiasten?

Doel

Op praktische wijze delen we do's en don'ts bij het inzetten van metacognitieve vaardigheden in de les.

3.4 Het honoursprogramma van de Stichting Het Zelfstandig Gymnasium (SHZG).

Annelies Haanebrink: zorgcoördinator Trevianum Scholengroep, coördinator HPG

Inhoud

De SHZG heeft samen met de scholen het honours programma ontwikkeld (HPG). Gymnasium Trevianum biedt sinds vijf jaar het HPG aan. Inmiddels is het HPG op het Trevianum een 'rijk project' waarbij competentieontwikkeling centraal staat, waar in de beginperiode het behalen van rubrics meer centraal stond. Volgens leerlingen is HPG niet een product, maar zo zeggen zij "Ik ben het product van mijn HPG".

Doel

Annelies vertelt hoe het programma eruit ziet, van de keuze voor een project tot en met het honours eindgesprek. Tevens komen voorbeelden langs van wat leerlingen in de praktijk gedaan hebben.

Informatie en programma

Op donderdag 26 maart ontmoeten wij u graag op de Nationale Gymnasiumdag. Met twee tot denken aanzettende inleidingen en een keuze uit twaalf workshops verdeeld over drie rondes bieden we u ook dit jaar weer een rijk programma. Met deze dag willen we een bijdrage leveren aan het denken over gymnasium onderwijs en praktische handvatten bieden om dit onderwijs nog beter, nog prikkelender, nog verstandiger vorm te geven. De dag wordt georganiseerd door het Netwerk Onderwijsadviseurs en is bedoeld voor gymnasiumdocenten en -leidinggevenden van de zelfstandige gymnasia en de gymnasiumafdelingen van scholengemeenschappen.

Informatie en aanmelden

www.nationalegymnasiumdag.nl

Plaatsing geschiedt in volgorde van aanmelding. Aanmelden via de website.

Vragen

Contactpersoon: Jannet Maréchal • 06 2505 1912

info@nationalegymnasiumdag.nl • Organisatie: ATOA (www.atoa.nl)

Wanneer en waar

Donderdag 26 maart 2020, Locatie Aristo Meeting Center Utrecht, Brennerbaan 150, 3524 BN Utrecht (tegenover Station Utrecht Lunetten)

LET OP: Dit is een andere locatie dan de vorige jaren!

Kosten

De kosten voor deelname aan deze conferentie bedragen € 325,- per deelnemer, inclusief materiaal, lunch en presentaties.

Programma

09.00 – 09.30

Inloop

09.30 – 10.00

Opening en inleiding door Drs. Otto de Loor, Netwerk Onderwijsadviseurs

10.00 – 10.15

Pauze

10.15 – 11.30

Ronde 1, keuze uit vier workshops

11.30 – 12.15

Frank Koerselman, Emeritus hoogleraar psychiatrie en psychotherapie

12.15 – 13.15

Lunch

13.15 – 14.30

Ronde 2, keuze uit vier workshops en een intervisievorm

14.30 – 14.45

Pauze

14.45 – 16.00

Ronde 3, keuze uit vier workshops